

Opowiedziane

<https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/o-nas/44310,Klauzula-Notacyjna.html>
2024-05-17, 11:00

Klauzula Notacyjjna

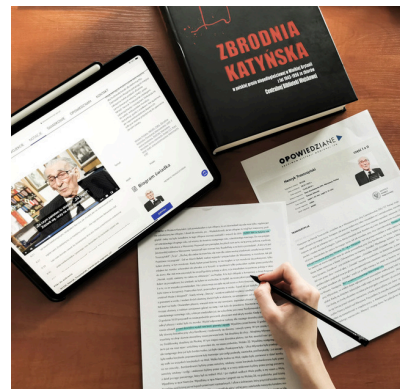
Jak napisał Aleksander Portelli: „*oral history* traktuje wywiad jako subiektywny akt pamięci, który może zawierać (i zwykle zawiera) błędy, faktograficzne nieścisłości, mylne, nieoparte na faktach interpretacje”¹

Zapoznając się z notacjami IPN należy mieć świadomość, iż źródła mówione posiadają pewne ograniczenia: często zawierają uogólnienia, nieścisłości, nadinterpretacje, konfabulacje (wplatanie w opowieść fragmentów nieautentycznych, zapożyczonych). Zdarzają się pomyłki w nazwach własnych, nazwach miejsc czy nazwiskach bohaterów wydarzeń, może być również zachwiana ciągłość chronologiczna wspomnień. Dochodzi argument dotyczący niepełnej wiarygodności relacji, wynikającej z zatarcia wspomnień sprzed wielu lat i z ułomności ludzkiej pamięci (z natury niedoskonałej, zmiennej).

Na naszego odbiorcę czyhają różnego rodzaju niebezpieczeństwa: subiektywizm i emocjonalność ocen, wpływ okoliczności, w jakich składana jest relacja, wiedza nabyta przez bohatera już po zaistnieniu opisywanych zdarzeń.

Badacz przeszłości zobowiązany jest więc do krytycznej analizy każdego źródła (nie tylko mówionego). Materiały historyczne mają swoje ograniczenia, nawet dokumenty wytworzone przez instytucje państwowe. Historyk za każdym razem powinien stosować krytykę dokumentów, weryfikować, porównywać i konfrontować różne źródła.

Jako Instytut Pamięci Narodowej nie bierzemy również odpowiedzialności za osobiste świadectwa, jakie składają nam Świadkowie Historii. Relacja ustna praktycznie nigdy nie jest perfekcyjnym zapisem faktów historycznych. Notacje są biograficznymi opowieściami, dzięki którym łatwiej jest

nam opisać konkretne wydarzenia. Historia mówiona pomaga zrozumieć zawile więzi międzyludzkie, analizować procesy decyzyjne, poufne rozmowy, wyjaśnić trudne dylematy, postawy i wyznawane wartości. To też formuła odtwarza tła historycznego, uzupełniona również o anegdoty, barwne opowieści życia codziennego, towarzyskiego, które dopełniają historię.

W notacjach możemy szukać tych informacji, których – z jakich powodów – najpewniej nie znajdziemy w materiałach archiwalnych (które zresztą również mogą być niepełne, bądź powstać intencjonalnie). Współpraca, złożenie razem wszystkich elementów – dokumentów, prac naukowych, relacji świadków – dostarcza paletę barw, która pozwala namalować obiektywny obraz przeszłości.

W notacji widzimy prawdziwego człowieka, niedoskonałego, omylnego, posiadającego wiele ograniczeń. Widzimy w nim również bezcenne emocje i wspomnienia, które potrafią ożywić dawną przeszłość, nadać jej głębi, wartości, barw. Przeszłość oczami Świadka Historii, której nikt z nas nie przeżył. Dlatego uważamy, że mimo wymienionych zagrożeń wartość historii mówionej jako źródła jest nie do przecenienia.

¹Wojna. Doświadczenie i zapis, nowe źródła, problemy, metody badawcze., red., S. Buryły i P. Rodaka, Kraków 2006, s.17

POSŁUCHAJ I PRZEŻYJ,
CO ZOSTAŁO
OPOWIEDZIANE ▶

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)